

MALMÖ HÖGSKOLA

**LÄRARUTBILDNINGENS KVALITET OCH
FORSKNINGSANKNYTNING**

KERSTIN THAM, REKTOR, PROFESSOR
MALMÖ HÖGSKOLA

LÄRARUTBILDNINGENS KVALITET OCH FORSKNINGSANKNYTNING

- Regeringen betonar att lärarutbildningens forskningsanknytning behöver stärkas
- 200 miljoner satsas på utbildningsvetenskaplig forskning jämfört med totalt 6 miljarder i årligt statligt forskningsstöd
- Behövs det mer forskning inom utbildningsvetenskap för att vi ska kunna stärka forskningsanknytningen?
- Hur stärker vi forskningsanknytningen inom VFU?

UTREDNING: MÖJLIGHETERNAS KI

- Starka forskningsmiljöer
- Lärare med hög kompetens (vetenskaplig, pedagogisk, klinisk)
- Kunniga och intresserade studenter
- Goda relationer mellan akademi och vård
- Internationalisering
- Akademisk mötesplats
- God ekonomi
- God infrastruktur

UKF-UTREDNINGENS FRÅGESTÄLLNINGAR

- 1. Hur får vi till stånd ett effektivt och för utbildningen berikande samband mellan forskning och utbildning?*
- 2. Hur får vi en ändamålsenlig utbildningsorganisation med ett tydliggörande av institutionernas ansvar för utbildningen?*
- 3. Hur kan statsanslaget användas för att trygga forskningsanknytning och ämneskompetens och för att möjliggöra attraktiva anställningar och karriärvägar för lärare?*

SYFTE MED UKF-UTREDNINGEN

- Att definiera forskningsanknytning av utbildning
- Att formulera en gemensam målbild för KI:s utbildning på grundnivå och avancerad nivå med fokus på utbildningens strukturella förutsättningar
- Att kartlägga nuläget med huvudfokus på lärarnas forskningsanknytning inom huvudområdet
- Att identifiera prioriterade utvecklingsområden
- Att ge förslag på åtgärder inom dessa områden som tillsammans kan bidra till att uppnå den gemensamma målbilden

VAD KÄNNETECKNAR EN STARK FORSKNINGSANKNYTNING? FYRA INFALLSVINKLAR

1. Studenterna involveras i pågående forskning.

- *Det innebär att studenterna får i såväl teoretiska som praktiska sammanhang kännedom om pågående forskning och att det finns möjlighet att vara delaktig i denna under utbildningen.*

FYRA INFALLSVINKLAR....

2. **Lärarna** är forskningsaktiva och har ett vetenskapligt förhållningsätt som förmedlas med adekvata pedagogiska metoder.

- *Det innebär att de som undervisar eller handleder KIs studenter, såväl inom basvetenskaplig som verksamhetsintegrerad utbildning, är verksamma i en forskargrupp eller annan aktiv forskningsmiljö.*

FYRA INFALLSVINKLAR.....

3. Huvudområdet och utbildningens innehåll är förankrade i vetenskapliga metoder och i uppdaterade forskningsresultat. Vid lärosätet bedrivs aktiv forskning inom aktuellt huvudområde/ämnesområde.

- *Det innebär att kursen utgår från aktuell forskning, tillgänglig evidens och bästa beprövade erfarenhet.*

FYRA INFALLSVINKLAR.....

4. Undervisningen är baserad på forskning i undervisning och lärande samt bygger på läraktiviteter som bidrar till att studenterna utvecklar förmåga att förstå, värdera och använda de processer genom vilka vetenskapligt baserad kunskap uppstår och ständigt omprövas (forskningsprocessen).

- *Detta gör det möjligt för studenterna att förvärva kunskap, färdighet och förmåga att problematisera teoretiska och empiriska iakttagelser, analysera, kritiskt värdera och implementera ny kunskap i sin framtida yrkesutövning.*

FORSKNINGSPROCESS SOM METAFOR FÖR UNDERVISNING OCH LÄRANDE

- Håkan Hult (2001) menar att både framgångsrik forskning och undervisning kännetecknas av studentens och forskarens **aktivitet, nyfikenhet och delägarskap.**
- Detta innebär att studenten och forskaren aktivt söker och värderar kunskap och inte enbart är mottagare av kunskap.
- Vidare är nyfikenhet centralt för motivationen hos såväl forskaren som studenten samt att vara delägare av frågeställning/problem i både forskning och utbildning.

7.1 KARTLÄGGNING AV NULÄGET – STRUKTURELLA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR HUVUDOMRÅDENAS FORSKNING-LÄRARNAS FORSKNINGSANKNYTNING

Tre olika kategorier av program/huvudområden har identifierats enligt följande kriterier:

- **Stark** forskningsanknytning: Fler än 70 procent av lärarna är disputerade och fler än 50 procent av lärarna har mer än 20 procent tid för forskning (av heltid)
- **Medelstark** forskningsanknytning: Mellan 40-70 procent av lärarna är disputerade och mellan 30-50 procent av lärarna har mer än 20 procent tid för forskning (av heltid)
- **Svag** forskningsanknytning: Färre än 40 procent av lärarna är disputerade och färre än 30 procent av lärarna har mer än 20 procent tid för forskning (av heltid)

DET FINNS EN STOR VARIATION MELLAN PROGRAMMEN AVSEENDE LÄRARNAS FORSKNINGSAKNYTNING INOM HUVUDOMRÅDENA

Treåriga nybörjarprogram som leder till en examen på grundnivå

- 1/9 program stark forskninganknytning
- 7/9 program medelstark forskninganknytning
- 1/9 program svag forskninganknytning

Nybörjarprogram som leder till en examen på avancerad nivå:

- 2/4 program stark forskninganknytning
- 1/4 program medelstark forskninganknytning
- 1/4 program svag forskninganknytning

Magister/masterprogram:

- 3/4 program stark forskninganknytning
- 1/4 program svag forskninganknytning

Specialistsjuksköterskeprogram:

- 1/9 program stark forskninganknytning
- 4/9 medelstark forskninganknytning
- 4/9 svag forskninganknytning

FÅ LEKTORER OCH PROFESSORER SOM ÄR ADJUNGERADE ELLER HAR KOMBINATIONSANSTÄLLNINGAR INOM HUVUDOMRÅDEN

Profession	K*Solna	K*Huddinge	Sös	DS	SLSO	Övr klinik	Antal
Läkare	81	58	12	10	18	5	184
Tandläkare		3				18	21
Sjuksköterska	3	1	1		1		6
Logoped	1	3					4
Sjukgymnast	1	3					4
BMA		2					2
Psykolog			1		1		2
Ortoprist/optiker	1					1	2
Audionom		1					1
Arbetsterapeut							0

FÖRSLAG FRÅGESTÄLLNING 1

Uppnå högre kvalitet i utbildningen genom att stärka förutsättningarna för forskningsanknytning

1. Vidareutveckla KI:s interna kvalitetssystem och kontinuerligt (årligen) följa upp kvalitet och forskningsanknytning utifrån mätbara indikatorer relaterade till KI:s mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (7.2.1)
2. Skapa tydligare förväntningar på KI:s lärare och forskare att vara aktiva inom både forskning och utbildning (7.2.2)
3. Utveckla de strukturella förutsättningarna för den kliniska utbildningens kvalitet och forskningsanknytning (7.2.3)
4. Möjliggöra och säkerställa studentens vägar in i relevanta studier på avancerad nivå och forskning (7.2.4)
5. Skapa möjligheter för alla studenter att genomföra examensarbeten i en forskargrupp/aktiv forskningsmiljö inom programmens huvudområden (7.2.5)

UKF I VIL - UTGÅNGSPUNKT

- *Alla vårdverksamheter som är involverade i VIL ska ha en nära anknytning till universitetssjukvården och tillhöra ett sammanhållet system/nätverk med samarbeten mellan akademi och vård inom VIL. Ett KI/SLL-gemensamt och sammanhållet system för kontinuerlig kvalitetsuppföljning av VIL ska utvecklas och implementeras.*

Principmatris: Kvalitetsmål och kriterier för bedömning av UKF i VIL vid USV-enheter och vid enheter som är knutna till USV-enhet

	Kriterium	Samtliga vårdenheter där VIL bedrivs	Tillägg för USV-enheter
1	Lärosätets/ universitetets närvaro och FoUU-samarbete med enheten		
2	Vårdenhetens roll i FoUU-nätverk		
3	Lärare med förenade anställningar/ adjungeringar		
4	Kliniska handledare		
5	Studenter på olika nivåer och inom olika utbildningsprogram		
6	Patientunderlag		
7	Evidensbaserad vård		
8	Lokaler och utrustning		ns
9	Informationsteknologi (IKT)		

STOCKHOLMS LÄNS SJUKVÅRDSOMRÅDE

14 professorer, 6 lektorer
Klinisk tjänstgöring i genomsnitt: 33 %
Motsvarar 6,6 heltidsekvivalenter

7 adjungerade professorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 33 %
Motsvarar 2,3 heltidsekvivalenter

7 adjungerade lektorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 24 %
Motsvarar 1,7 heltidsekvivalenter

4 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 20 %
Motsvarar 0,8 heltidsekvivalenter

Stockholms läns landsting, primärvård

6 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 27 %
Motsvarar 1,6 heltidsekvivalenter

KAROLINSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET HUDDINGE

56 professorer, 19 lektorer
Klinisk tjänstgöring i genomsnitt: 30 %
Motsvarar 22,7 heltidsekvivalenter

21 adjungerade professorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 27 %
Motsvarar 5,65 heltidsekvivalenter

8 adjungerade lektorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 25 %
Motsvarar 2 heltidsekvivalenter

33 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 23 %
Motsvarar 7,5 heltidsekvivalenter

Privat verksamhet

11 adjungerade professorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 22 %
Motsvarar 2,4 heltidsekvivalenter

4 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 29,5 %
Motsvarar 1,2 heltidsekvivalenter

S:T ERIKS ÖGONSJUKHUS

2 professorer, 1 lektor
Klinisk tjänstgöring i genomsnitt: 37 %
Motsvarar 1,1 heltidsekvivalenter

1 adjungerad professor
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 20 %
Motsvarar 0,2 heltidsekvivalenter

1 adjungerad lektor
KI-tjänstgöring: 20 %
Motsvarar 0,2 heltidsekvivalenter

Statlig verksamhet

4 adjungerade professorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 20 %
Motsvarar 0,8 heltidsekvivalenter

1 adjungerad lektor
KI-tjänstgöring: 20 %
Motsvarar 0,2 heltidsekvivalenter

DANDERYDS SJUKHUS

8 professorer, 3 lektorer
Klinisk tjänstgöring i genomsnitt: 30 %
Motsvarar 3,3 heltidsekvivalenter

1 adjungerad professor
KI-tjänstgöring: 50 %
Motsvarar 0,5 heltidsekvivalenter

4 adjungerade lektorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 20 %
Motsvarar 0,8 heltidsekvivalenter

5 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 22 %
Motsvarar 1,1 heltidsekvivalenter

Ersta Sköndal högskola/ Röda korsets högskola/ Sofiahemmets högskola

5 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 36 %
Motsvarar 1,8 heltidsekvivalenter

KAROLINSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET SOLNA

75 professorer, 10 lektorer
Klinisk tjänstgöring i genomsnitt: 33 %
Motsvarar 28,5 heltidsekvivalenter

19 adjungerade professorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 25 %
Motsvarar 4,8 heltidsekvivalenter

9 adjungerade lektorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 25 %
Motsvarar 2,3 heltidsekvivalenter

10 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 23 %
Motsvarar 2,3 heltidsekvivalenter

Landsting utanför SLL/SLSO

3 adjungerade professorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 20 %
Motsvarar 0,6 heltidsekvivalenter

6 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 30 %
Motsvarar 1,8 heltidsekvivalenter

SÖDERSJUKHUSET

6 professorer, 10 lektorer
Klinisk tjänstgöring i genomsnitt: 33 %
Motsvarar 5,3 heltidsekvivalenter

3 adjungerade professorer
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 20 %
Motsvarar 0,6 heltidsekvivalenter

11 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 26 %
Motsvarar 2,9 heltidsekvivalenter

Kommunal verksamhet

5 adjungerade adjunkter
KI-tjänstgöring i genomsnitt: 24 %
Motsvarar 1,2 heltidsekvivalenter

FÖRSLAG FRÅGESTÄLLNING 2

Skapa en organisation som förstärker institutionernas ansvar för utbildningen

1. Ge styrelsen för utbildning ett direkt ansvar för att fördela och följa upp utbildningsuppdragen till institutionerna. (8.1.1)
2. Tydliggöra och förstärka institutionernas ansvar för utbildningsprogramms genomförande, samordning, kvalitet och forskningsanknytning (8.1.2)
3. Ge prefekterna ansvar för att utse programdirektorer avseende de program vars huvudområde har sin hemvist vid institutionen och där merparten av undervisningen sker (8.1.3)
4. Förändra programnämndsorganisationen utifrån de nya förutsättningarna (8.1.1 – 8.1.3)

FÖRSLAG FRÅGESTÄLLNING 3

Använda statsanslaget för att stärka utbildningsintensiva ämnesområdens forskningsanknytning och skapa attraktiva karriärvägar för lärare

1. Utveckla en modell för tilldelning och uppföljning av UKF-medel för att stärka forskningsanknytning och skapa attraktiva karriärvägar för lärare (9.1.1)
2. Tydliggöra huvudområden/delområden kopplade till UKF- ansvar och bokslut (9.1.2)
3. Revidera anställningsordningen och göra en översyn av rekryteringsprocessen (9.1.3)
4. Tydliggöra enhetliga principer för INDI (9.1.4)

ÄR AKTIV FORSKNING EN FÖRUTSÄTTNING FÖR UTBILDNINGSKVALITET?

- Forskningsmedel - långsiktig
- Unika forskningsfrågor – formulera tillsammans (akademi-praktik)
- Internationell forskningssamverkan
- Framtidens lärare?